

Häkkilapset uusnativismin uhreina

ALIO

Benita Heiskanen

Yhdysvaltalaisuuden perimmäisiin kysymyksiin kuuluu, kenellä on oikeus maahantuloon ja kansalaisuuteen. Maassa, jossa kaikki väestöryhmät alkuperäiskansoja lukuun ottamatta ovat historian saatossa olleet maahanmuuttajia, kansalaisuus on määrittänyt sosiaalisia valtasuhteita. Samalla, kun valtion perusinfrastruktuuri rakennettiin orjuutettujen hartiavoimin, perustajaisät määrittelivät, että vain vapaat valkoiset voivat saada kansalaisuuden.

Vaikka mustille sallittiin kansalaisuus sisällissodan jälkeen, valkoisuus säilyi kriteerinä rodullistettujen vähemmistöjen – kuten latinojen, aasialaisten ja alkuperäiskansojen – asemaa arvioitaessa.

Yhdysvalloissa 1800-luvun puolivälillä syntynyt nativistinen liike pyrki rajoittamaan tiettyjen uskonnollisten ja etnisten ryhmien sekä ”epä-amerikkalaisina” pidettyjen poliittisten radikaalien oikeutta kansalaisuuteen. Alun perin erityisesti Irlannin ja Saksan katoliset olivat nativistien kohteena, mutta myös juutalaisten, venäläisten ja eteläeurooppalaisten maahantuloa pyrittiin rajoittamaan. Nativismi oli perusteena 1880-luvun kiinalaisten maahantuloa rajoittavissa laeissa sekä 1920-luvun maahanmuuttolaeissa, jolloin siirtolaisuus kiintiöitettiin kansallisuuden mukaan.

Vuonna 1952 McCarran-Walter laki kumosi maahanmuuton laillisen rodullistamisen. 2000-luvulle tultaessa nativismia ei enää pidetty enemmistön keskuudessa varteenotettavana aatteena, vaan Yhdysvallat nähtiin monimuotoisena, pluralismiin nojaavana yhteiskuntana. Nykyhallinnon retoriikkaa ja

huom.

MAAHANMUUTTO.

Vuoden 2018 kongressivaaleissa yhdysvaltalaiset joutuvat jälleen kerran punnitsemaan maan perusarvoja sekä sitä, ketkä kuviteltuun kansakuntaan kuuluvat. Nämä kysymykset toistuvat vaaleista toiseen, koska ne ovat edelleen ratkaisematta.

toimia voisi kuitenkin luonnehtia ”uusnativistiseksi” ajatteluksi. Meksikolaistaustaisten maahanmuuttajien leimaaminen rikollisiksi ja raiskaajiksi, pyrkimys rajata latinojen ja muslimien maahantuloa etnrodullisen taustan ja uskonnon mukaan sekä perustelut muurin rakentamisesta Yhdysvaltain ja Meksikon välille osuvat nativistisen ajattelun ytimeen.

Viime viikkojen uutiskuvat ja ääninauhat pidätysleireillä olevien latinolasten ahdingosta puhuvat nativismista karuimillaan.

Taustalla on **Trumpin** hallinnon huhtikuussa aloittama ”nollatoleranssin” linja, jossa paperittomia maahan pyrkijöitä ei määritellä rikkeente-kijöiksi vaan rikollisiksi, jotka karkotuksen sijaan pidätetään ja erotetaan lapsistaan. Pidätysten tarkoituksena oli yhtäältä toimia muille tulokkaille varoittavina esimerkkeinä ja toisaalta saada demokraatit neuvottelupöytään maahanmuuttolain kiristämiseksi.

Kongressin edustajainhuoneessa on ollut kevään ajan käsiteltävänä kaksi maahanmuuttoa koskevaa lakialoitetta. Niiden päätavoitteet liittyvät DACA-ohjelman, eli USA:ssa asuvien paperittomien nuorten (nk. unelmoijien) tulevaisuuteen, laillisten siirtolaisten maahantulon vähentämiseen sekä rahoitukseen muurin rakentamiseksi Yhdysvaltain ja Meksikon rajalle, yksi presidentin keskeisistä vaalilupauksista.

Aloitteiden läpiviemiseksi tarvitaan sekä republikaanien että demokraattien ääniä, mutta demokraatit eivät taipuneet kiristyksen alla. Laajan kansalaisaktivismin ja poliittisen painostuksen seurauksena presidentti Trump joutui lopulta pyörtämään huhtikuisen linjauksen ja lopettamaan lasten erottamisen vanhemmistaan.

Päätöksen toivottiin tuovan vastauksia, mutta se toikin litanian lisäkysymyksiä.

Kukaan ei tällä hetkellä osaa sanoa, miten vanhemmistaan jo erotetuille noin kahdelle tuhan-

nelle lapselle käy. Pystytäänkö heitä ylipäättään yhdistämään vanhempiinsa? Onko viranomaisilla ajan tasalla olevat rekisterit lasten ja vanhempien henkilötiedoista? Millä lieventää asianomaisten kokemaa traumaa?

Kaaos rajalla on itseaiheutettu. Maahanmuuttopolitiikka on ollut pattitilanteessa jo vuosikymmeniä, koska poliittista tahtoa sen ratkaisemiseksi kaksipuoluejärjestelmän puitteissa ei löydy. Häkkilapset ovat joutuneet sekä puoluepoliittisen toimimattomuuden että uusnativismin uhreiksi.

Vuoden 2018 kongressivaaleissa yhdysvaltalaiset joutuvat jälleen kerran punnitsemaan maan perusarvoja sekä sitä, ketkä kuviteltuun kansakuntaan kuuluvat. Nämä kysymykset toistuvat vaaleista toiseen, koska ne ovat edelleen ratkaisematta.

Kirjoittaja on dosentti ja Turun yliopiston Pohjois-Amerikan tutkimuksen John Morton -keskuksen johtaja.